

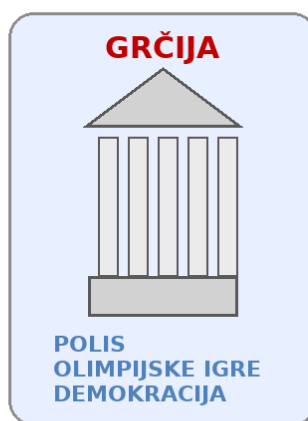
DRUŽBA, 5. d

UČNA TEMA: STARI VEK

DANES SE BOMO PODALI V STARI VEK – V ČAS PRVIH MEST, PISAVE IN RIMLJANOV.

ŠTIRI VELIKA OKNA V STARI VEK

Egipt • Mezopotamija • Grčija • Rim

KLJUČNE BESEDE

pisava • mesto • država • vladar
zakoni • trgovina • dediščina

UČNI NAMEN

Učenec zna povedati, po čem prepoznamo stari vek
in kaj je iz njega ostalo do danes.

ZA OGREVANJE

Kaj že vem o piramidah, Grkih, Rimljanih ali
rimskih številkah?

DANES RAZIŠČEMO

Kdaj se stari vek začne?
Kje so nastale prve civilizacije?
Kaj so Rimljani zapustili pri nas?

KAKO BOMO RAZISKOVALI?

Učenci naj imajo občutek, da odpirajo staro skrinjo z dokazi. Vsak dokaz jim pove nekaj o življenju ljudi v starem veku.

INTERAKTIVNO: UČENCI POSTANEJO ARHEOLOGI

4 kratke dejavnosti za razumevanje

1. ŽIVA ČASOVNICA

Postavi se na pravo mesto:
prazgodovina - stari vek - srednji vek.

2. PREDMET GOVORI

Poglej sliko predmeta in povej: kdo ga je uporabljal, za kaj in kaj nam pove?

3. PRIMERJAJ Z DANES

Kaj je podobno našemu življenju? Kaj je popolnoma drugače?

4. IZSTOPNA KARTICA

Napiši 3 stvari: nekaj novega, nekaj zanimivega, eno vprašanje.

CILJI UČNE URE

Razložim, kaj je stari vek.
Naštejem nekaj civilizacij.
Povem, zakaj je pisava pomembna.

POTEK

1. časovni stroj
2. prve civilizacije
3. Egipt, Mezopotamija, Grki, Rimljani
4. dejavnosti in zapis

UVODNA MOTIVACIJA

Pokažemo "dokaze": črko, rimsko številko,
kovanec, sliko ceste ali piramide.

VPRAŠANJE

Kaj nam lahko star predmet pove o življenju ljudi?

STARI VEK

Zgodovina se začne takrat, ko imamo pisne vire. Zato je pisava ena najpomembnejših razlik med prazgodovino in starim vekom.

ČASOVNI STROJ

Iz prazgodovine v stari vek

Po svetu: od izuma pisave do približno 500 n. št.
V naših krajih: najbolj ga poznamo po Rimljanih.

TEMELJNI POUDARKI

PRAZGODOVINA = ni pisnih virov.
STARI VEK = pisava, mesta, države, trgovina in zakoni.

ČASOVNA ORIENTACIJA

Po svetu se začne z nastankom prvih pisav.
V naših krajih ga povezujemo predvsem z Rimljani.

USTNO PREVERJANJE

Kaj se spremeni, ko ljudje začnejo pisati?

POJMI

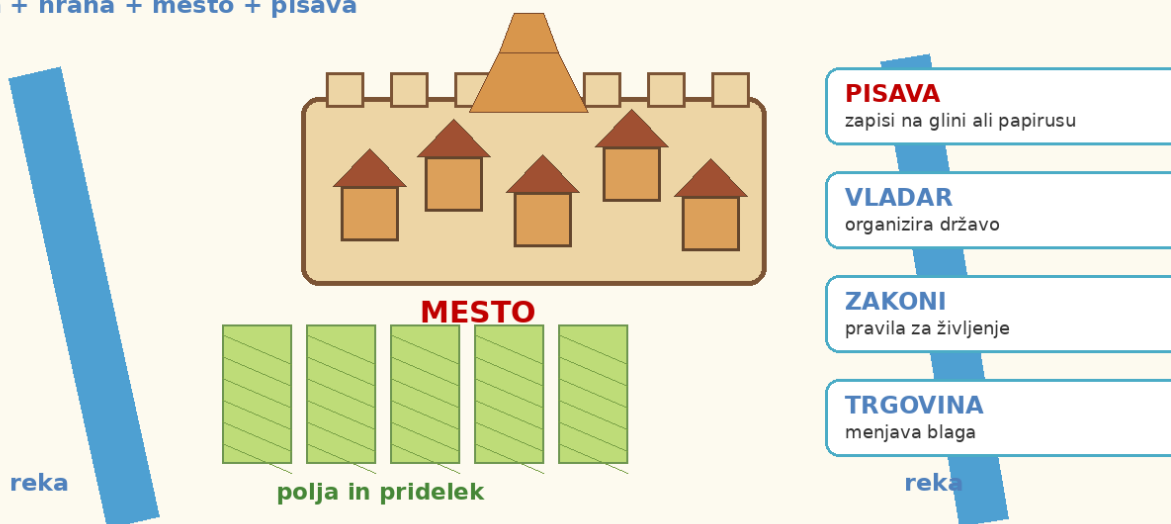
pisni viri • civilizacija • stari vek • dediščina

PRVA MESTA IN PRVE DRŽAVE

Prve civilizacije so nastale tam, kjer je bilo dovolj vode in hrane. Zato so bile reke izjemno pomembne.

KAKO NASTANE CIVILIZACIJA?

Reka + hrana + mesto + pisava

ZAKAJ OB REKAH?

voda za ljudi in živali
namakanje polj
hrana in pridelek
prevoz in trgovina

KAJ NASTANE?

mesta, vladarji, vojska, pisava, zakoni, trgovina

UČITELJEVO VPRAŠANJE

Zakaj bi ljudje raje živeli ob reki kot sredi suhe
puščave?

KRATKA NALOGA

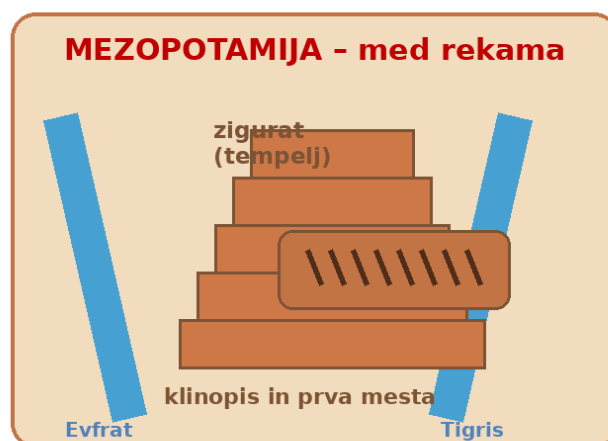
Učenec dopolni poved: Civilizacija nastane, ko ...

EGIPT IN MEZOPOTAMIJA

To sta dve zelo stari civilizaciji. Ljudje so znali namakati polja, graditi mesta, zapisovati dogovore in voditi državo.

EGIPT IN MEZOPOTAMIJA

Civilizacije ob velikih rekah

EGIPT

Nil • faraon • piramide • hieroglifi

MEZOPOTAMIJA

Tigris in Evfrat • klinopis • prva mesta • zakoni

MINI NALOGA

Vsak par izbere eno civilizacijo in pove 3 besede, ki jo najbolj opišejo.

ZAPOMNI SI

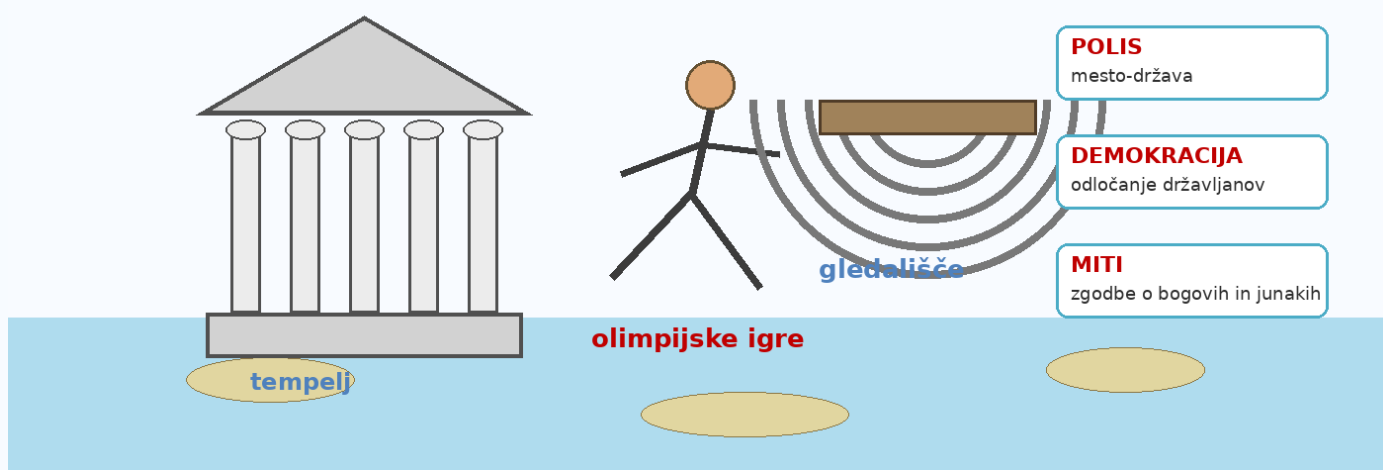
Pisava je omogočila zapise dogovorov, davkov, zakonov in zgodb.

STARI GRKI

Grki so živeli v mestih-državah, ki jih imenujemo polis. Razvili so gledališče, športna tekmovanja, filozofijo, mite in zamisli o demokraciji.

STARI GRKI

Mesta, igre, gledališče in ideje

POLIS

Grško mesto-država z lastnimi pravili.

OLIMPIJSKE IGRE

Športna tekmovanja, ki jih poznamo še danes.

DEDIŠČINA GRKOV

gledališče • miti • filozofija • demokracija • stavbe s
stebri

POGOVOR

Kaj od grške dediščine opazimo tudi v današnjem
svetu?

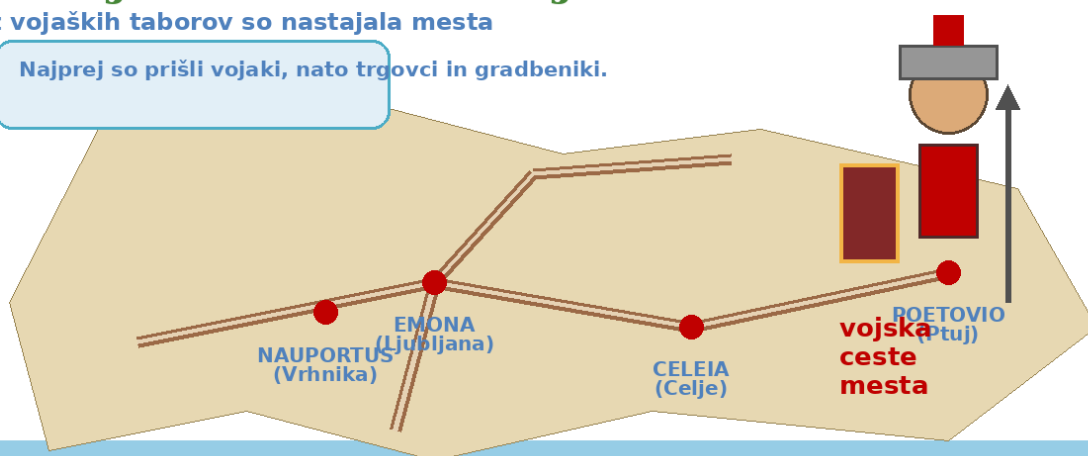
RIMLJANI IN NAŠI KRAJI

Rimska država je bila zelo velika. Rimljani so osvajali ozemlja, gradili ceste in mesta ter povezovali različne kraje.

RIMLJANI V NAŠIH KRAJIH

Iz vojaških taborov so nastajala mesta

Najprej so prišli vojaki, nato trgovci in gradbeniki.

NA NAŠEM OZEMLJU

Emona • Celeia • Poetovio • rimske ceste • napisi • ostanki zgradb

KAJ SO PRINESLI?

latinico, rimske številke, ceste, vodovode, kopališča, urejena mesta

TEMELJNI POUČENJA

Pri nas stari vek najbolj prepoznamo po sledovih Rimljanov.

VPRAŠAJ SE

Kaj bi našel arheolog, če bi kopal po ostankih rimskega mesta?

VSAKDANJE ŽIVLJENJE V STAREM VEKU

V mestih so ljudje trgovali, se učili, hodili na tržnico, uporabljali denar, obiskovali kopališča in gradili hiše. Življenje pa ni bilo enako za vse.

KAKO SO ŽIVELI LJUDJE?

V mestu je bilo živahno: delo, učenje, trgovanje, zabava

TRŽNICA

trgovci, kovanci, lončenina

ŠOLA

pisanje na tablice

KOPALIŠČE

umivanje, srečevanje, pogovor

DOM

hrana, družina

MESTO

tržnica • šola • kopališče • dom • delo • zabava

NI BILO ENAKO ZA VSE

Življenje bogatih, revnih, otrok, žensk in sužnjev se je razlikovalo.

PRIMERJAJ Z DANES

Poišči 3 podobnosti in 3 razlike med življenjem takrat in danes.

VPRAŠANJE

Kaj se ti zdi najbolj nenavadno? Kaj pa najbolj podobno današnjemu življenju?

DEDIŠČINA STAREGA VEKA

Stari vek ni izginil. Veliko stvari, ki so nastale ali se razvile v tistem času, uporabljamo še danes.

KAJ JE OSTALO DO DANES?

Stari vek ni samo preteklost - del njega živimo še zdaj

LATINICA

črke, s katerimi pišemo

A B C

RIMSKE ŠTEVILKE

I, V, X, L, C, D, M

IV IX XII

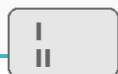
CESTE IN MESTA

povezova

ZAKONI

pravila skupnega življenja

OLIMPIJSKE IGRE

šport in tekmovanje

ZGODBE IN UMETNOST

miti, kipi, gledališče

OSTALO JE DO DANES

latinica • rimske številke • ceste • zakoni • olimpijske igre • zgodbe in umetnost

ZANIMIVOST

Rimske številke najdemo na urah, v knjigah, na spomenikih in pri stoletjih.

NALOGA

Učenci v učilnici poiščejo stvari, ki so povezane z dediščino starega veka.

POVEZAVA

Preteklost ni oddaljena: del nje uporabljamo vsak dan.

DEJAVNOSTI ZA UČENCE

Učenci naj ne bodo samo poslušalci. Naj razvrščajo, primerjajo, sklepajo in povedo, po čem prepoznamo posamezno civilizacijo.

INTERAKTIVNO: UČENCI POSTANEJO ARHEOLOGI

4 kratke dejavnosti za razumevanje

1. ŽIVA ČASOVNICA

Postavi se na pravo mesto:
prazgodovina - stari vek - srednji vek.

2. PREDMET GOVORI

Poglej sliko predmeta in povej: kdo ga je uporabljal, za kaj in kaj nam pove?

3. PRIMERJAJ Z DANES

Kaj je podobno našemu življenju? Kaj je popolnoma drugače?

4. IZSTOPNA KARTICA

Napiši 3 stvari: nekaj novega, nekaj zanimivega, eno vprašanje.

ŽIVA ČASOVNICA

Učenci se postavijo v zaporedje: prazgodovina - stari vek - srednji vek.

PREDMET GOVORI

Kaj je predmet? Kdo ga je uporabljal? Kaj nam pove?

KDO SEM?

Namig: Sem ob Nilu. Imam faraona. Gradim piramide.

IZSTOPNA KARTICA

3 nove stvari + 1 zanimivost + 1 vprašanje

ZAPIS V ZVEZEK

Kratek zapis učenci prepíšejo v zvezek. Poudarek je na razumevanju, ne na dolgih povedih.

ZAPIS V ZVEZEK

Kratek zapis, ki ga učenci prepíšejo

- Stari vek je obdobje po prazgodovini.
- Takrat so nastala prva mesta, države in pisava.
- Prve velike civilizacije so nastale ob rekah.
- Pomembni so bili Egipčani, Mezopotamci, Grki in Rimljani.
- Rimljani so bili tudi na našem ozemlju in zgradili mesta ter ceste.

ZAPIS V ZVEZEK

STARI VEK

Stari vek je zgodovinsko obdobje po prazgodovini. Po svetu se je začel z nastankom prvih pisav, v naših krajih pa ga najbolj povežujemo z Rimljani.

V starem veku so nastala prva mesta, države, pisave in zakoni. Ljudje so trgovali, uporabljali denar, gradili templje, palače, ceste, vodovode in druga velika dela.

Pomembne civilizacije starega veka so bile Egipt, Mezopotamija, stara Grčija in rimska država. Prve civilizacije so pogosto nastale ob rekah, ker so ljudje tam imeli vodo, hrano in možnosti za trgovino.

Rimljani so bili tudi na našem ozemlju. Zgradili so ceste, mesta, vodovode in druge zgradbe. Od njih smo prevzeli latinico in rimske številke.

ZAKLJUČEK URE

Na koncu preverimo, ali učenci razumejo temeljne poudarke. Odgovori naj bodo kratki, jasni in povezani s slikami iz predstavitve.

PREVERIM, ALI RAZUMEM

Kratek pogovor ob koncu ure

- 1 Zakaj je bila pisava tako pomembna?
- 2 Zakaj so prve civilizacije nastale ob rekah?
- 3 Naštej dve stvari, ki so jih Rimljani zgradili v naših krajih.
- 4 Katera dediščina starega veka je vidna še danes?

IZSTOPNA KARTICA: 3 nove stvari + 1 vprašanje

PREVERIM, ALI RAZUMEM

Zakaj je bila pisava pomembna?
Zakaj so civilizacije nastale ob rekah?

NAŠTEJ

Dve stvari, ki so jih Rimljani zgradili v naših krajih.

DOMAČA/IZBIRNA NALOGA

Nariši predmet iz starega veka in napiši, iz katere civilizacije je ter kaj nam pove.

ZA KONEC

Stari vek ni samo seznam letnic, ampak zgodba o začetkih mest, pisave in naše dediščine.

